

Mininotat

Feedback fra afprøvning af råudkast til fagplanen for historie

Afprøvning af råudkast til fagplaner i efteråret 2025

Dette mininotat er en sammenfatning af feedback fra de lærere, der har deltaget i afprøvningen af råudkastet til fagplanen for historie i efteråret 2025. EVA har gennemført afprøvningen for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) i regi af Udviklingsprogram for afprøvning af fagplaner. Udviklingsprogrammet er en del af Fagfornyelsen, som Folkeskolens forligskreds besluttede i 2024. De nye fagplaner træder i kraft i skoleåret 2027/28.

Mininotatet er opdelt i to dele:

- Del 1: Feedback fra *regionale workshops*, som lærere fra tilmeldte fagplansskoler har deltaget i på tværs af landet
- Del 2: Feedback fra *lokale afprøvnings*, som lærere og andre aktører selv har gennemført og indsendt til EVA

Formålet med mininotatet er at gengive lærernes stemmer og sammenfatte de mest fremtrædende pointer fra deres feedback. EVA har derfor ikke foretaget en egentlig analyse af det samlede feedbackmateriale.

Den samlede afprøvning i efteråret 2025

Regionale workshops

Antal gennemførte regionale workshops i alle fem regioner:	7
Antal tilmeldte fagplansskoler til regionale workshops:	119
Antal tilmeldte lærere til regionale workshops:	319

Lokale afprøvnings

Antal bidrag fra fagplansskoler:	135
Antal bidrag fra andre skoler/aktører:	32
Antal bidrag fra lokale afprøvnings i alt:	167

Del 1: Feedback fra regionale workshops

Om datagrundlaget

EVA har i løbet af efteråret 2025 gennemført regionale workshops for lærere på fagplansskoler, der har tilmeldt sig Udviklingsprogrammet for afprøvningen af fagplaner. Ved de regionale workshops har lærerne været samlet til afprøvninger af de første råudkast til fagplanerne for deres fag. Der er udarbejdet en fælles spørgesamme på tværs af alle fag og nogle fagspecifikke spørgsmål, som er blevet anvendt ved alle afprøvninger. Under afprøvningerne har EVA dokumenteret lærernes feedback ved notatskrivning, hvilket udgør datagrundlaget for følgende sammenfatning.

Ved alle afprøvninger på de regionale workshops har lærerne også selv udfyldt feedbackplancher. Disse er udleveret til fagudvalgene og indgår derfor ikke i denne sammenfatning. Feedbackplancherne er et udtryk for førstehåndsfeedback fra lærerne og skal fungere som et supplement til fagudvalgets videre arbejde.

Afprøvning af råudkast til fagplanen for historie

Antal regionale workshops, hvor fagplanen er afprøvet:	3
Antal lærere, som har tilmeldt sig den regionale workshop i faget:	14

1. Fagets formål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?
 - a. Giv konkrete eksempler.
3. Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?
 - a. Giv eksempler på, hvad der fungerer godt, og hvad der kan skrives tydeligere?

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne vurderer overordnet, at teksten giver mening og er let at forstå. Lærerne fortæller, at både sprog og indhold er forståeligt og giver en retning for, hvad der skal gøres i undervisningen. Der er også enighed om, at fagets formål fremstår konkret og i tråd med, hvordan lærerne selv forstår faget historie. Derudover fremhæver lærerne, at det er positivt, at:

- Ord og formuleringer som *undersøgende og oplevende tilgang*, *kontinuitet*, *forandring* indgår. Ordene er med til at beskrive historiefaget som mere engagerende for eleverne og gør det relevant for deres hverdagsliv og i deres forståelse af egen rolle som historieskabte og historieskabende.
- Nogle af lærerne fremhæver ord og begreber som *identitet* og *at se sig selv* som præcise og forståelige.

Hvor giver teksten mindre mening?

Indholdet fremstår åbent og op til læreren selv, hvorfor lærerne spørger ind til, om der stadig vil være en historiekanon gældende. I så fald skal der være en opmærksomhed på, at kravene til indholdet i undervisningen ikke opleves at være blevet mindre i råudkastet af fagplanen, som lærerne ellers havde håbet på.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?

På tværs af regioner peger lærerne på følgende eksempler i teksten, hvor historiefaget træder frem og ses:

- Historieskabende og historieskabt
- Oplevende og undersøgende
- Historiske spor, kilder og fænomener.

Historieskabende og historieskabt

Faget opleves af lærerne særligt genkendeligt i brugen af begreber som *historieskabende* og *historieskabt*. Lærerne fortæller, at det er tydeligt, hvad der menes med begreberne. Dog sås der tvivl ved forståelse af selve formuleringen *deres vilkår skal være historieskabende*, og lærerne efterspørger, at det står tydeligere, hvad der menes med vilkår.

Oplevende og undersøgende

Begreber som *oplevende* eller *undersøgende* er genkendelige for faget, dog kan der blandt lærerne være tvivl om, hvad der ligger i det undersøgende, og hvad omfanget er, når der er tale om to mulige historiektioner egentligt.

Lærerne kommer med forskellige eksempler på, hvad de forestiller sig kunne være oplevende og undersøgende indhold i undervisningen, men siger samtidig, at det ikke nødvendigvis er alle lærere, der vil forstå det på samme måde. Af eksempler bliver der nævnt historiske rollespil og film. Nogle lærere ser gerne, at det undersøgende og oplevende element giver anledning til flere ture ud af huset, men er bekymrede for, at det ikke er muligt hverken skemamæssigt eller økonomisk med hverdagen på skolen.

Historiske spor, kilder og fænomener

At undersøge historiske spor fremstår tydeligt af formålet. Nogle lærere fortæller, at det er positivt, at der lægges op til at arbejde med andet end kun sekundære spor, som de ellers oplever præger faget og undervisningen i dag.

I formålstekstens stk. 1 står der skrevet *faget viser eleverne fortidige liv og verdener*. Lærere fortæller, at de kan blive i tvivl om, hvad de skal fokusere på, da der også er tale om elevernes dagligdagsliv ud over samfundsliv.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

Der er enighed om, at teksten giver et godt billede af, hvad eleverne skal have ud af undervisningen. Billedet kommer især til udtryk gennem formuleringer som *opleve historie, udvikle engagement, perspektiv og dømmekraft*. Formuleringerne beskrives som åbne og mindre styrede, hvilket giver lærerne frihed til at fortolke og planlægge undervisningen. Det tværfaglige perspektiv fremhæves også som et centralt aspekt, særligt i forhold til temaer som geopolitik, nutidens demokratiske samfund og elevens identitet. Lærerne peger dog på behovet for at tydeliggøre, hvordan det kan tages i anvendelse.

Elementer som *spor* og det *oplevende* inspirerer lærerne til at inddrage konkrete aktiviteter og lokalhistorie i undervisningen, dog peger lærerne samtidig på, at begreberne står beskrevet usikkert. Lærerne efterspørger her, om de kan præciseres yderligere i teksten. Denne pointe ekspliciteres yderligere senere i mininotatet. Se fx punkt 2.2.

2. Fagets karakter

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?
 - a. Giv konkrete eksempler på, hvor teksten opleves relevant?
 - b. Er der noget, der kan udelades?
 - c. Er der noget, I savner?

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særlig mening?

Teksten opleves overordnet som meningsfuld og med relevante fokusområder. Der er bred enighed om, at det er forståeligt, hvad formålet er, og hvad eleverne skal have ud af undervisningen. De tre undersøgelsesmåder vurderes som velvalgte og i god sammenhæng med fagets formål – særligt det undersøgende, oplevende og dét at skabe overblik.

Lærerne vurderer det som relevant, at eleverne skal lære at vælge og fravælge kilder. Lærerne fortæller, at dette element ikke står tydeligt frem i nuværende Fælles Mål. Sans- og oplevelsesaspektet nævnes også som positivt, men tænkes vanskeligt at gennemføre i praksis på grund af adgang til ressourcer.

Hvor giver teksten mindre mening?

Lærerne peger på, at strukturen, sproget og sammenhængen mellem afsnittene i teksten om Fagets karakter med fordel kan styrkes. Især bør de tre måder, som eleverne skal undersøge fortiden og historierne på, nøgleidéerne og centrale begreber tydeliggøres og placeres, så afsnittene i fagets formål og karakter fremstår sammenhængende. Lærerne foreslår også en enklere og mere sammenhængende fremstilling. Fx bør de tre måder markeres (fx som bullets), da nogle lærere ikke opdager dem fremhævet i teksten.

Derudover mener nogle lærere, at tekststykket om *fagets vigtigste nøgleidéer* virker løsrevet fra de øvrige afsnit og er ikke lige så velskrevet og forståeligt. Det kan flyttes op og integreres i den resterende tekst. Nogle mener, at tekststykket rummer relevante begreber og begrebspar for faget historie, som kunne forklares bedre i stil med de øvrige afsnit. Der blev i den forbindelse drøftet, at begrebet *historisk signifikans* kan forstås på flere måder og derfor fremstår utydeligt i teksten.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

Hvor opleves teksten relevant?

På tværs af regioner fremhæver lærerne, at det sidste afsnit rammer kernen af faget og viser, hvad der er fagets centrale idé. Det fremhæves, at teksten tydeliggør, hvordan eleverne skal engageres og kunne forbinde sig til emnet gennem indlevelse, fortælling eller konkrete genstande.

Lærerne vurderer det dernæst som en styrke, at teksten kobler indlevelse, empati og elevens forståelse af sig selv i fællesskaber. Denne kobling beskrives som centralt for fagets relevans og karakter.

Forslag til justeringer

Lærerne foreslår på tværs af de tre regionale workshops følgende justeringer:

- Justere rækkefølgen af temaer, så kronologi kommer før refleksion
- Tydeliggøre og forklare centrale begreber (*spor, signifikans, kildetyper, oplevelse*).

Lærerne oplever, at rækkefølgen af emner i teksten kunne justeres. Der foreslås at bytte om på *kritisk stillingtagen* og *overblik*, så kronologi og tidsforståelse kommer før refleksion og vurdering.

Hvad savnes?

Lærerne efterlyser eksempler på emner i undervisningen: ”kunne det fx være jødeudryddelsen eller forholdet til Grønland?” spørges der om.

Nogle lærere efterlyser også tydeligere fokus på kildekritik og kildetyper (primære/sekundære), da det fylder meget i undervisningen og til eksamen. Det foreslås, at sætningen *gennem forskellige kilder* uddybes med eksempler på kildetyper.

Det nævnes også af lærerne, at *oplevelse* bør fremgå tydeligere sammen med *fortælling*, så begge dimensioner af historiefaget er repræsenteret.

3. Fagets indhold

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?
 - a. Hvor træder det faglige indhold tydeligt eller mindre tydeligt frem?
 - b. Kan I finde eksempler i teksten, der inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget?
3. Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?
 - a. Skaber figuren sammenhæng mellem de beskrevne indholdsområder? – Hvorfor/hvorfor ikke?
4. Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
5. Giver trinforløbet et billede af progression?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?

3.1 Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne oplever overordnet, at teksten giver mening og er fornyende i forhold til det nuværende Fælles Mål. Lærerne fortæller, at de ser en del fornyelse i teksten om fagets indhold, og at der bliver brudt op med kompetenceområderne til fordel for indholdsområder, som nogle lærere har savnet og derfor oplever som meningsfuldt.

Dernæst fortæller lærerne, at teksten giver mening, da flere af samme elementer og temaer fra Fagets formål og Fagets karakter indgår – fx at eleverne skal sanse og opleve, og at eleverne skal være kritiske.

Hvor giver teksten mindre mening?

For at øge læsbarheden og lette afsnittets overskuelighed peger lærerne på et behov for:

- Afklaring mellem kronologisk og tematisk tilgang
- Konkret faglighed gennem kildekritik og begrebsforklaringer
- Overskuelig struktur med tydelige markeringer og grafisk overblik.

Afklaring mellem kronologisk og tematisk tilgang

Der er usikkerhed om, hvorvidt undervisningen skal være kronologisk eller tematisk opbygget. Nogle lærere oplever, at kronologien ikke står tydeligt nok frem, mens andre mener, at de tematiske nedslag giver gode muligheder for at skabe forbindelser mellem perioder.

Flere efterlyser en tydeliggørelse af, hvordan arbejdet med kronologi, temaer og samarbejde på tværs af klassetrin skal hænge sammen – særligt hvordan kronologien skal prioriteres på de yngste trin.

Indholdsområdet *Hverdagsliv* opleves af enkelte som for snævert beskrevet med fokus på landbrug og produktion. Det foreslås at inddrage mere om familiestrukturer og sociale forhold for at skabe bredere relevans. Det opleves som uklart, om de enkelte bullets med tematikker er obligatoriske (*skal*) eller valgfrie (*kan*).

Konkret faglighed gennem kildekritik og begrebsforklaringer

Nogle lærere efterlyser, at kildekritik fremhæves tydeligere som en central del af faget, da sproget i teksten vurderes som meget alment og ikke specifikt for historie.

Der opleves ligeledes et behov for at præcisere, hvilken retning faget bevæger sig i – om det går mod idéhistorie, kronologi eller en tværfaglig tilgang.

Overskuelig struktur med tydeligere markeringer og grafisk overblik

Teksten opleves som omfattende og kræver mere arbejde, for at den fremgår som overskuelig. Lærerne foreslår at bruge kasser og bullets for at skabe overblik, især i afsnit om *overblik og fordybelse*. Figuren omtales som hjælpsom, men ønskes placeret tidligere i teksten, så strukturen for afsnittet fremgår fra start.

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

Hvor træder det faglige indhold tydeligt frem?

Der er bred enighed om, at det faglige indhold træder tydeligt frem i beskrivelsen af centrale begreber som *hverdagsliv, arbejdsdeling, produktionsformer, forbrug og samfundsorganisering*.

Disse begreber opleves som historiefagets kerne og genkendelige i forhold til den daglige undervisning.

Nogle lærere fremhæver, at særligt afsnittet om at *undersøge teknologi og hverdag* rammer historiefaget på dets faglige kerne — det undersøgende, det samfundsmæssige og det menneskelige.

Hvor træder det faglige indhold mindre tydeligt frem?

Omfang og klarhed af obligatoriske elementer fremstår varierende for de to trinforløb. Lærerne oplever, at der er meget stof og mange obligatoriske elementer, som kan virke omfattende. Det kan skabe usikkerhed omkring, hvor meget der skal dækkes inden for hvert indholdsområde.

Teksten om det yngste trinforløb beskrives som mere konkret og håndgribelig, mens det for de ældre elever fremstår mere abstrakt og mindre detaljeret — her savnes derfor en tydeliggørelse af, hvad der konkret skal arbejdes med.

Forslag til justeringer

Der foreslås ændringer i rækkefølgen og begrebsstrukturen for at styrke den faglige progression, fx at skrive *hverdagsliv, familiestruktur, arbejdsdeling og forbrug* – og at anvende de samme begreber på tværs af trinforløbene for at skabe sammenhæng.

Begreber som teknologi opleves forskelligt og ønskes tydeligere forklaret, især på de ældre trin, hvor det skal gøres klart, hvordan det forstås og bruges i historiefaglig sammenhæng.

Eksempler i teksten, der inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget

Lærerne oplever, at teksten inspirerer til undervisning, særligt fordi den åbner for at undersøge historie tæt på eleverne og i tværfagligt samarbejde med fx samfundsfag eller naturfag. Det fremhæves også som positivt, at teksten ikke dikterer metoder, men giver indblik i hensigten og formålet med undervisningen — det giver lærerne frihed til at vælge tilgang. Lærerne fremhæver især følgende eksempler i teksten, der giver billeder på konkret undervisning:

- Arbejdet med energikrisen i 1970'erne
- Brug af lokalhistorie
- Besøg uden for skolen.

Forslag til justeringer

Lærerne foreslår, at teksten kan præsenteres mere overskueligt med kasser eller bullets, så det er lettere at se sammenhængen mellem fagets mål, indholdsområder og mulige undervisningsaktiviteter.

Nogle lærere peger på, at rækkefølgen af *overbliksmål* og *fordybelsesmål* bør byttes, så *fordybelse* kommer først – det stemmer bedre overens med undervisningen på de yngste klassetrin. Der efterlyses desuden flere eksempler på fagets indhold i internationalt perspektiv i de yngre klassetrin, da dette først nævnes eksplicit i udskoling.

3.3 Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?

Hvor skaber figuren sammenhæng?

Lærerne vurderer overordnet set, at figuren giver et fint visuelt overblik over de fire indholdsområder, og hvordan de udvikles fra det yngste trin til det ældste trin.

Hvor skaber figuren mindre sammenhæng?

Nogle lærere forstår figuren, ved at der er tre parallelle forløb, mens andre ser den som et udtryk for en løbende udvikling og integration mellem områderne. Lærerne efterspørger derfor at præcisere figurens indhold.

For nogle lærere er det uklart, om de gule streger skal forstås som, at indholdet fortsætter og integreres i andre emner, eller om de står for sig selv. Der ønskes derfor også en tydeligere forklaring af, hvordan elementer som *spor*, *fortællinger*, *sprog* udvikles og hænger sammen på tværs af klassetrin.

Lærerne efterlyser desuden en tydeligere kobling mellem figurens visuelle struktur og tekstens beskrivelser af progression og metode. Den nuværende kobling skaber usikkerhed om, hvordan figuren skal læses sammen med teksten på s. 6.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb som anvendeligt?

Hvorfor/hvorfor ikke?

På spørgsmålet om trinforløbet opleves anvendeligt, svarer lærerne, at der skal være en opmærksomhed på skolers forskellige organiseringer, som kan have stor betydning for trinforløbenes anvendelighed. Den nuværende opdeling kan blive for låst, hvis man skal følge fagplanens opdeling for tæt. Nogle lærere understreger derfor, at opdelingen bør være vejledende, så den kan tilpasses lokale forhold, skolestørrelse og klassetrinsstruktur.

Fx en projektskole, hvor der tænkes mere i tværfagligt projektsamarbejde. Her kan det svært at forholde sig direkte til forslaget om trinforløb. I stedet vil der være behov for, at lærerne kan slå op i fagplanen og se, om man får dækket indholdsområderne. Generelt foreslår lærerne, at der skal tages højde for muligheden for tværfagligt samarbejde, især med samfundsfag, som først starter i 8. klasse.

På andre skoler kan der være andre inddelinger fx 3.-7. klasse og derefter 8.-9. klasse. Denne inddeling foreslås af enkelte som mere fleksibel og i bedre tråd med skolers virkelighed, men der er samtidig en bekymring for, at en inddeling, der hedder 8.-9., vil blive for eksamensorienteret.

Nogle foreslår, at indholdsområdet *Spør og kilder* kunne strække sig mere på tværs af trin, og at *Magt og frihed* evt. kunne introduceres tidligere, fx 3.-6. klasse. Andre ønsker, at refleksion og nysgerrighed vægtes allerede på mellemtrinnet og ikke kun i udskoling.

For lærerne giver det god mening også at tænke på tværs af indholdsområder og trinforløb, men her kunne det være en fordel, at det afspejles i modellen, og at der er nævnt nogle eksempler på, hvordan det kan gøres

4. Fagspecifikke spørgsmål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. I fagplanen sondres der mellem *spor* og *kilder*. Er det klart og tydeligt, hvad definitionen og forskellen er?
 - a. Hvis ja, giv gerne et eksempel på, hvor det er tydeligt.
 - b. Hvis nej, giv gerne et bud på hvordan det kan tydeliggøres.
2. Er snittet mellem de to trin sat rigtigt? Eller skal det hellere hedde fx 3.-5. og 6.-9.?
 - a. Uddyb gerne jeres svar.
3. Hvad er jeres umiddelbare forståelser af indholdsområdet *Fortællinger og spor*?
 - a. Beskriv kort hvordan I forstå det.

4.1 Er sondringen mellem *spor* og *kilder* klar og tydelig?

Lærerne fortæller, at en sondring mellem *spor* og *kilder* kan give mening, men er ikke klart nok defineret i fagplanen, og derfor opleves grænsen mellem dem som flydende og for nogle lærere unødvendig.

I lærernes drøftelse af *spor* og *kilder* blev sondringen fremhævet som en pædagogisk måde at arbejde med historie på, hvor *spor* kan bruges som et lettere og mere tilgængeligt begreb for de yngste elever, mens *kilde* kan repræsentere et mere analytisk og fagligt niveau for de ældre elever.

Sondringen ses dernæst som en mulighed for at skabe elevdeltagelse og nysgerrighed – eleverne kan selv finde spor i deres hverdag og dermed blive bevidste om, hvordan man skaber mening ud fra dem, og at de derigennem er historieskabte eller historiskabende.

Ud over en bedre forklaring af de to begreber foreslår lærerne også, at der bliver taget højde for brugen af begreberne på de to trin. Nogle lærere foreslår, at *spor* også kan bruges i udskoling, fordi det kan skabe engagement og et mere sanseligt udgangspunkt for arbejdet med kilder.

4.2 Er snittet mellem de to trin sat rigtigt?

Der er argumenter for og imod inddelingen af de to trin som beskrevet i fagplanen. Overordnet set ønsker lærerne, at beskrivelsen er vejledende, så det kan tilpasses lokale forhold ude på skolerne. Lærerne påpeger, at der kunne videreudvikles på inddelingen ved at tænke tværfagligt fx med samfundsfag. Se mere om lærernes perspektiver under punkt 3.4.

4.3 Forståelse af indholdsområdet *Fortællinger og spor*

Indholdsområdet *Fortællinger og spor* forstås af de fleste som et centralt og nyt fokuspunkt i historiefaget, der søger at gøre faget konkret, oplevelsesbaseret og håndgribeligt for eleverne – særligt på de yngste klassetrin.

Lærerne beskriver det som det nye “kildeundersøgende område”, hvor eleverne skal finde, fortolke og skabe liv i de spor, de møder – både i deres egen hverdag og i kulturlandskabet.

Som beskrevet under punkt 4.1 mener lærerne, at sondringen mellem *spor* og *kilde* er flydende. Nogle lærere forstår *spor* som noget, eleverne finder og opdager – fx en genstand, et aftryk, et billede eller et sted. Når eleverne ”nærmer sig” sporet ved at undersøge det, anvende det og fortolke det, bliver det til en kilde. Spor kan også være noget, som eleverne efterlader verden og ved at behandle dette spor, bliver det en kilde på deres historie. For andre lærere er forståelsen af et spor det samme som en kilde, hvorfor sondringen bliver vurderet som unødvendig.

I drøftelserne af begreber om *spor* og *kilder* var lærerne uenige om, hvorvidt *spor* kun skal anvendes på de yngste klassetrin for at ”mindske lix-tallet”, eller om det med fordel også kunne bruges på de ældste klassetrin, jf. ovenstående drøftelse af de to begreber.

I drøftelsen af begrebet *fortællinger* udtrykte lærerne, at det kan ses som den måde, hvorpå eleverne formidler og skaber sammenhæng i deres forståelse af historiske fænomener og kilder.

Forslag til justeringer

Lærerne foreslår derudover justeringer af teksten med henblik på at øge læsbarheden og tydeliggørelsen af, at indholdsområdet kan tænkes tværgående på indholdsområder og trinforløb, herunder:

- Gør formålet og progressionen mellem *fortælling*, *spor* og *kilde* tydeligere.
- Overvej, om området skal gå på tværs af trin og ikke kun ligge på de yngste klassetrin.
- Tydeliggør, hvordan fortællinger og spor hænger sammen med de øvrige indholdsområder og ikke står isoleret.

5. Samlet indtryk af råudkastet til fagplanen

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?
 - a. Er faget beskrevet konkret og præcist?
2. Er fagplanen bygget overskueligt op?
 - a. Giv eksempler på dele, der bidrager til overskuelighed.
 - b. Giv forslag til, hvad der kan gøre fagplanen mere overskuelig.
3. Er sproget lettilgængeligt?
 - a. Hvilke ord/begreber/sætninger/tekstdele fungerer særligt godt?
 - b. Hvad kan skrives mere enkelt?
4. Forestil jer – ud fra det nuværende råudkast – at I skal bruge fagplanen i planlægning af jeres undervisning:
 - a. Giver fagplanen plads til at skabe en god balance mellem fagets mere praktiske og abstrakte/teoretiske sider?
 - b. Giver fagplanen plads til egne didaktiske refleksioner og didaktisk dialog?
5. Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

5.1 Fagplanen i sin helhed

Under de enkelte overskrifter i mininotatet er det blevet beskrevet med eksempler, hvordan lærerne oplever fagplanen, herunder hvordan og hvornår den er enkel og let at forstå. Her kommer en opsummering af, hvad der er blevet fortalt:

- Fagplanen opleves overordnet som enkel og letforståelig.
- Fagplanens indhold opleves som mere "åbent" forstået som, at læreren i højere grad selv kan udvælge det konkrete undervisningsindhold. Dog oplever lærerne ikke, at kravene til selve faget er blevet mindre. Kravene opleves som de samme som nu. Dette kommer af lærernes erfaringer med, at faget historie er stort og omfattende i forhold til, hvor mange lektioner der er skemalagt ugentligt.
- Det er positivt, at der er blevet formuleret konkrete indholdsområder, som lærerne oplever som mere meningsgivende end de nuværende kompetenceområder i faghæftet.

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Der er enighed om, at fagplanen er bygget overskueligt op med overskrifter som *formål, karakter og indhold*. Lærerne er samtidig enige om, at de savner mere struktur og overskuelighed i afsnittene om Fagets karakter samt Fagets indhold. Fx kunne overskrifterne for indholdsområderne stå tydeligere i afsnittet om Fagets indhold, samt brug af flere bullets er at foretrække for bedre at kunne overskue teksten.

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Lærerne fortæller, at sproget er forståeligt, men der mangler tydeliggørelse af specifikke begreber og formuleringer – særligt i afsnittet om Fagets indhold. Se eksempler under 3. Fagets indhold.

5.4 Brug af fagplanen ved planlægning af undervisning

Lærerne fortæller, at fagplanen bidrager med inspiration til planlægning af undervisningen, samt at den kan blive anvendt til at drøfte fagligt indhold med kolleger. Nogle lærere fortæller også, at fagplanen kan bruges som argument for at lave mere undervisning ud af huset.

Giver fagplanen plads til at skabe balance mellem fagets teoretiske og praktiske sider?

Lærerne vurderer, at det kan være svært at pege på den praktiske del af historiefaget – fx bliver der sået tvivl om, hvorvidt det praktiske er noget taktilt, som kan mærkes på? Eller om det også er praktisk at kigge på en kilde? Dette er svært at afgrænse ud fra råudkastet til fagplanen. Dernæst sår lærerne tvivl om, hvorvidt fordybelsesmål bliver det praktiske, og overbliksmålet bliver det teoretiske og abstrakte.

Giver fagplanen plads til didaktiske refleksioner og dialog?

Lærerne oplever det som positivt, at den didaktiske dialog nu kan foregå på skolen og tales igennem, i forhold til at der kommer et nyt udspil for faget. Formuleringer, som er åbne og giver plads til fortolkninger, fordrer kollegial sparring om undervisningens indhold og tilrettelæggelse.

Lærerne fortæller også, at der gerne må tages højde for, om man skal tænke skolen som et stort fællesskab eller opdelt i skoletrin. Det har fx betydning for, hvordan eleverne forstår sammenhængen i faget på tværs af klassetrin. Fagplanen fordrer i lærernes optik, at der skal drøftes didaktik på tværs af fag og skoletrin. Nogle lærere har den oplevelse, at det fungerer anderledes lige nu, hvor man ikke behøver at have en direkte dialog med fag som samfundsfag eller med mellemtrinnet, hvis man fx er lærer i udskolingen. I fagplanen bliver der beskrevet didaktiske refleksioner, som netop lægger op til dialog mellem mellemtrinnet og udskolingen.

5.5 Råd til fagudvalget

Lærerne er kommet med forskellige råd, som kan samles under følgende overskrifter:

1. **Enkelt og åbent format:** Lærerne opfordrer til at fortsætte et enkelt og åbent format, men ønsker samtidig, at kravene til fagets indhold sænkes.
2. **Øget fokus på verdenshistorie:** Lærerne ser et behov for at inddrage mere verdenshistorie, så det afspejler verdenssituationen i dag. Historiefaget omhandler på nuværende tidspunkt mest dansk og europæisk historie.
3. **Trinforløb og -mål som vejledende:** Lærerne ønsker, at trinforløb og -mål bliver mere vejledende og åbne, så det stemmer overens med det mere frie og åbne format beskrevet indledningsvist i råudkastet for fagplanen.

Del 2: Feedback fra lokale afprøvninger

Om datagrundlaget

Alle landets skoler har som et led i Udviklingsprogrammet haft mulighed for at gennemføre lokale afprøvninger af de enkelte rådkast til fagplaner og indsende deres feedback til EVA i efteråret 2025. Ved de lokale afprøvninger har lærerne – enkeltvis eller i teams – anvendt den samme spørgeramme som ved de regionale workshops. EVA har foretaget en sammenfatning af feedback fra de lærere (fra fagplansskoler eller andre skoler) og andre aktører (fx interesseorganisationer og professionshøjskoler), der har bidraget med feedback fra lokale afprøvninger.

Følgende sammenfatning bygger udelukkende på den feedback, EVA har modtaget fra de lokale afprøvninger, og skal ses som et tillæg til lærernes feedback fra regionale workshops.

I sammenfatningen skelnes der ikke mellem de forskellige typer af bidragsydere – og for læsbarhedens skyld bliver alle bidragsydere omtalt som ”lærere”.

Lokal afprøvning af fagplanen for historie

Antal bidrag fra lokale afprøvninger:	9
Heraf antal bidrag fra fagplansskoler:	9
Heraf antal bidrag fra andre skoler	0

1. Fagets formål

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Overordnet set understøtter feedbacken fra de lokale afprøvnings, at teksten giver mening. Herunder fremhæves det især som positivt med et øget fokus på kronologisk overblik samt forbindelse mellem historie og elevernes hverdagsliv.

Lærerne sætter dog spørgsmålstegn ved, hvad der menes med:

- *Fænomener*
- *Oplevende*
- *At elevernes vilkår er historieskabende.*

Forslag til justeringer

Der peges på følgende konkrete forslag til justeringer i teksten:

- "Konkrete artefakter" foreslås som tilføjelse i stk. 2.
- Stk. 3: *De skal gennem mødet med andre tider udvikle engagement* foreslås ændret til "... igennem mødet med historien" eller "... mødet med andre historiske perioder".
- Stk. 3: Formuleringen: *i nutidens demokratiske samfund og i fremtidens* foreslås ændret til: "i nutidens og fremtidens demokratiske samfund".

”Er det med vilje, at der skrives: ”nutidens demokratiske samfund og fremtidens” i stedet for: ”nutidens og fremtidens demokratiske samfund”? (Vi skal vel satse på at beholde demokratiet som styreform?).

FEEDBACK FRA LOKAL AFPRØVNING

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se faget for jer?

Fra de lokale afprøvnings fremhæver lærerne, at faget træder tydeligt frem i:

- Stk. 1, da der er fokus på viden og forståelse.
- Stk. 2, da der er fokus på det oplevende og på indlevelse.
- Stk. 2 og 3, da der er fokus på, hvad historiefaget kan og skal i en opbrudstid.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

Lærerne peger på, at de godt kan se, hvad eleverne skal have ud af undervisningen. Det bemærkes fx, at det fungerer godt, at alle stykker påbegyndes med *Eleverne*. Derudover fremhæves det som positivt, at der står:

- *undersøgende og oplevende* (i stedet for "analytisk og vurderende")
- *fordybe sig og kvalificere* (i stedet for "skal").

Enkelte peger dog på, at ambitionsniveauet for faget fremstår højt i formålet, og oplevelsen er, at der er mange områder, man som lærer skal omringe i undervisningen. Herunder sætter lærerne fx spørgsmålstegn ved, hvorvidt det skal forstås sådan, at Danmarks og verdens historie sidestilles i faget (som beskrevet i stk. 1). For nogle fremhæves det som positivt, at verdens historie står tydeligt frem i formålet – for andre skaber det en bekymring for omfanget i faget.

2. Fagets karakter

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Feedbacken fra de lokale afprøvninger afspejler en enighed om, at teksten umiddelbart giver mening. Lærerne kommer med begrundelser som:

- Teksten beskriver tydeligt de elementer, der beskriver fagets identitet.
- Der er fokus på, at historiefaget ikke blot er tilbageskuende, men i lige så høj grad skal forholde sig til nutid og fremtid.

Selvom teksten overordnet set giver mening, beskrives afsnittet om Fagets karakter også som ”for akademisk” og ”omfattende”. Lærerne peger på tværs af de lokale afprøvninger på formuleringer, der fremstår uklare eller svære at forstå, særligt:

- Tekststykket to, der begynder med *Skolefaget histories position, opgaver og dannelsespotentialer* beskrives som ”snørklet” og ”uklart formuleret”. Nogle foreslår at omformulere, andre foreslår at opsætte tekststykket anderledes, fx som en ”menu”.
- *Historisk tænkningens tænkekoncepter*, der er noteret som en ”uheldig formulering”.

Forslag til justeringer

Ud over forslag om at omformulere tekststykket to er det et gennemgående ønske fra lærerne, at afsnittet opstilles med underoverskrifter – eller i punkter – som svarer til hver af de tre undersøgelsesformer.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

Følgende fremhæves af lærerne at være særligt relevant for beskrivelsen af Fagets karakter:

- At historiefaget forsøges gjort relevant som noget, mennesker bruger i deres hverdag.
- *Indlevelse, kritisk stillingtagen og overblik* og beskrivelsen af dem i tekststykker 3, 4 og 5 er ifølge lærerne både tydelige og meningsfulde. Det foreslås dog at være mere konsistent og at kalde dem ”undersøgelsesformer” frem for *måder*.

Nogle udtrykker i deres feedback, at det sidste afsnit kan virke ”mere forvirrende end opklarende”, og andre skriver, at det mangler en ”naturlig kontekst”.

Derudover savner nogle lærere tydelighed om det tværfaglige aspekt og koblingen til kristendom og samfundsfag, mens andre undrer sig over, at begrebet (digital) ”kildekritik” ikke står mere eksplicit i teksten.

3. Fagets indhold

3.1 Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening?

Feedbacken fra de lokale afprøvninger peger på, at Fagets indhold delvist giver mening. Teksten beskrives af nogle som "ambitiøs", og andre oplever, at sprog og udtryk er "tunge" og ikke konsistente i beskrivelserne. Andre igen fremhæver det positive ved, at formuleringerne er "elevaktive", fx *Eleverne præsenterer og begrundes*, og bemærker, at dette opfordrer til "elevernes medejerskab af undervisningen".

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

Lærerne peger overordnet på, at faget er genkendeligt i de beskrevne indholdsområder, men samtidig nævnes det, at de fremstår "lidt højtravende i forhold til praksis".

Lærerne peger ikke på elementer i teksten, der inspirerer til eller giver billeder af konkret undervisning.

”Generelt leder teksten ikke tankerne hen på konkret undervisning, hvilket er en mangel.

FEEDBACK FRA LOKAL AFPRØVNING

3.3 Hvordan fungerer figuren for Fagets indhold?

Lærerne bidrager med blandede tilbagemeldinger på figuren. Nogle mener, at figuren fint illustrerer det, der står i teksten indledningsvis om Fagets indholdsområder. Andre mener, at figuren kan gøres endnu tydeligere – eller "bør sættes ind i teksten, hvor der henvises til den". Ifølge lærerne er figuren ikke selvforklarende.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?

Lærerne oplever overordnet set, at trinforløbene fremstår anvendelige. Dog undrer de sig over:

- om *Fortællinger og spor* er et parallelt forløb i 3.-6. klassetrin, herunder hvordan den gule farve skal forstås i figuren?
- at *Fortællinger og spor* står til sidst under trinforløb 3.-6. klassetrin, når det er placeret først i figuren.

3.5 Giver trinforløbet et billede af progression?

Lærerne peger på, at de godt kan se progression i beskrivelsen af trinforløbene, bl.a. ved at de ældre klassetrin skal arbejde mere abstrakt. Det påpeges, at progressionen bør findes i selve måden, man arbejder med de bestemte emner på, frem for emnerne i sig selv. Dog udtrykkes en konkret bekymring for, at springet fra lokalhistorien til verdenshistorien bliver for stort, og det foreslås i trinforløb 3.-6. klassetrin at have mere fokus på Nordens/Skandinaviens historie som en overgang til Europa/verdenshistorien.

4. Fagspecifikke spørgsmål

4.1 I fagplanen sondres der mellem ”spor” og ”kilder”. Er det klart og tydeligt, hvad definitionen og forskellen er?

Feedback fra de lokale afprøvninger viser, at det ikke er helt klart og tydeligt, hvad definitionen og forskellen er mellem *spor* og *kilder*. Nogle lærere skriver, at de har svært ved at lokalisere en beskrivelse af *kilde* i teksten – mens andre er i tvivl om, hvad begrebet *spor* helt konkret dækker over. Særligt fremhæves formuleringen: *De udtrykker sig om, hvordan forskellige spor kan bruges som kilde til at sige noget om fortiden*. Lærerne bemærker, at det er uklart, hvorfor *spor* skal introduceres, hvis det netop skal forstås/bruges som *kilder*.

4.2 Er snittet mellem de to trin sat rigtigt? Eller skal det hellere hedde fx 3.-5. og 6.-9?

På tværs af de lokale afprøvninger giver lærerne udtryk for, at snittet mellem de to trin er sat rigtigt. Lærerne skriver fx, at snittet passer med den ”naturlige opdeling i mellemtrin og udskoling”, og at snittet passer med deres erfaring med, hvad man kan forvente, at eleverne kan forstå og forholde sig til på de pågældende klassetrin.

4.3 Hvad er jeres umiddelbare forståelser af indholdsområdet ’Fortællinger og spor’?

Lærerne kommer med forskellige bud på forståelser af indholdsområdet *Fortællinger og spor*. Herunder ses et udpluk fra lærernes feedback fra de lokale afprøvninger:

”Vi forstår det således, at man pirrer elevernes nysgerrigheden. Man tager spor fra fortiden, eleverne får mulighed for sansning og indlevelse.

”Det handler om, at eleverne skal leve sig ind verdens- og Danmarkshistorien og kunne sætte det over for det lokale og personlige.

”Vi er i tvivl om, hvad der helt præcis menes, og hvordan det aktivt skal bruges i undervisningen. Måske er det et formuleringsspørgsmål, eller også er vores forventning til faget mere fokuseret på identitet og dannelse frem for den "gode historie med tilhørende artefakt" (hvis det er dette, der menes?).

FEEDBACK FRA LOKALE AFPRØVNINGER

5. Samlet indtryk af råudkast til fagplanen

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Lærerne bidrager med blandede tilbagemeldinger på, hvorvidt fagplanen i sin helhed fremstår enkel og til at forstå. Nogle oplever, at den er "letlæselig", "godt på vej" og "sætter historielærerne fri", mens andre mener, at den fremstår "tung", indeholder "for mange og for lange sætninger" og derudover "er lidt langt væk fra undervisningen og hverdagen".

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Overordnet set vurderer lærerne, at fagplanen er bygget overskueligt op gennem de tre afsnit: *Fagets formål*, *Fagets karakter* og *Fagets indhold*.

Lærerne foreslår dog at øge overskueligheden ved at opstille mere tekst i punktform eller bruge underoverskrifter i afsnit, hvor teksten er lang eller opremsende. Konkret foreslås det at markere de tre undersøgelsesformer under Fagets karakter med fed eller opstille dem i punktform (se også spørgsmål 2.1).

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Sproget vurderes som "rimelig tilgængeligt". Men lærerne efterspørger begrebsafklaringslister for at undgå tvivl om begrebsdefinitioner (fx *spor*).

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægningen af undervisningen?

Lærerne bidrager ikke med kommentarer eller eksempler på spørgsmålet.

5.5 Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

Lærernes bedste råd fra de lokale afprøvninger kan opsummeres som følger:

- **Tilgængeligt og kort format:** Det er et gennemgående ønske fra lærerne, at fagplanen holdes i et tilgængeligt og kort format. Deres råd går derfor på at skære fagplanen til i længden – og nogle skriver, at "den skal fylde halvt så meget".
- **Fagets karakter:** Lærerne fremhæver, at afsnittet om Fagets karakter er sværest, og kommer derfor med et råd om at bruge mere tid på at justere afsnittet (se lærernes konkrete forslag til justeringer under spørgsmål 2.1., 2.2 og 5.2).

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)
Citat med kildeangivelse er tilladt

ISBN (www): 978-87-7182-859-7